

SAKSBEHANDLER
Monica Bache

VÅR REF.
14/00618-19

ARK. F - Fartøy
Klaus Ås

DERES REF.

INNVALGSTELEFON

DERES DATO

VÅR DATO
31.01.2018

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

Snorre Marøy
Marøyvegen 355
5937 BØVÅGEN

LM3124 - Klaus Ås - videreføring av status som vernet skip

Vi viser til Deres søknad av 03.01.2018 om videreføring av status som vernet skip for LM3124 «Klaus Ås».

Konklusjon

På bakgrunn av en samlet vurdering av fartøyets historie, alder/epoke, autentisitet, geografiske tilhørighet, historisk betydning og organisatoriske forhold rundt fartøyet, vurderer Riksantikvaren at LM3124 «Klaus Ås» oppfyller kriteriene som ligger til grunn for status som vernet skip.

Fartøyet kan derfor tildeles status som vernet skip dersom eier forplikter seg til å følge antikvariske retningslinjer ved restaurering og vedlikehold av fartøyet. Dette skjer ved at eier signerer og returnerer vedlagte avtale, og får vedtak om tildeling av status som vernet skip i retur. Riksantikvaren forbeholder seg retten til å tinglyse denne i Skipsregisteret.

Frist for aksept av retningslinjene settes til fire uker etter at dette brevet er mottatt.

Riksantikvarens vurdering av fartøyet

Historisk betydning

«Klaus Ås» ble bygget i 1963 ved Mjosundet Båtbyggeri på Aure for Reidar Aukan, og fikk navnet «Hans R». Inge Ås konstruerte fartøyet, som ble bygget som en tradisjonell krysser etter Klaus Ås sin byggemetode. Fra 1963 til 2000 var fartøyet i fiske på Mørkekysten og nordover til Finnmark. I 2000 ble den kondemnert som fiskefartøy, og ble da unntatt kravet om destruksjon. Fartøyet har gjennom tidene hatt flere ulike eiere, og har i tillegg til «Hans R» også gått under navnene «Bjørnholm Jr» og «Vardøværing». I 2007 fikk fartøyet navnet «Klaus Ås» som den heter i dag.

Tekniske tilstand og autentisitet

Fartøyet ble bygd som tradisjonell krysser. I 1984 gikk fartøyet gjennom en omfattende modernisering ved Mjosundet Båtbyggeri og ble overtatt av eierens sønn. Under moderniseringen ble alt over dekk revet, og det ble montert nytt styrhus og ny innredning

foran. Ombyggingen ble designet av fartøyets konstruktør, Inge Ås. Fra det opprinnelige fartøyet gjenstod skrog og dekk. Skroget er det eldste i Norge som er bygget med limt treskrog etter Klaus Ås sin patenterte byggemetode som siden ble standard for det meste av trebåtbygging i Norge utover 1960-70 tallet.

Om eier

Fartøyet ble offisielt vernet i 2000, og siden den gang har fartøyet hatt flere eiere som har videreført denne statusen. Alle eiere har hatt stor interesse for å ta vare på fartøyet, noe den gode tilstanden til «Klaus Ås» understreker. Dagens eier overtok fartøyet i 2017, og har som hensikt å sikre fartøyet videre som et levende kulturminne.

Perioden som legges til grunn for vernearbeidet

«Klaus Ås» er en god representant for de mange fiskefartøyene som var aktive på norskekysten på siste halvdel av 1900-tallet. Fartøyet er i sin helhet slik den var da den gikk ut av fiske i 2000, og det er denne perioden som legges til grunn for vernearbeidet.

Betingelser for status som vernet skip

Vurderinger omkring vern av fartøy

Riksantikvaren vurderer tildeling av status som vernet skip fundert på en sammenstilling av følgende forhold. Fartøyets eller fartøytypens historiske betydning, alder, byggeteknikk, fartøyets autenticitet, bruk, geografisk tilhørighet, teknisk tilstand, gjenværende antall av fartøytypen, eierforhold, prosjektets realisme, organisering og gjennomføringsevne.

Antikvariske retningslinjer

Eier må forplikte seg til å følge antikvariske retningslinjer både når det gjelder vedlikehold/konservering og i forbindelse med eventuelle istandsettingsarbeider. Fartøyets drift og vedlikehold skal ha som overordnet mål å sikre fartøyet som et varig kulturminne. Konserveringstiltak, vedlikehold og istandsettingsarbeider skal skje etter prinsipper som klart ivaretar fartøyets historiske kvaliteter slik det fremstod i en nærmere dokumentert epoke. Vi viser for øvrig til vedlagte informasjon om antikvariske retningslinjer i fartøyvernet.

Verneplan

Tildelt status som «vernet skip» opprettholdes når de historiske verdiene som ligger til grunn for denne statusen blir ivaretatt. Dette får konsekvenser i form av antikvariske krav til fartøyets utstyrsutrusning, eksteriør, interiør, materialvalg, håndverksmessige løsninger osv. Eier skal derfor utarbeide en verneplan for fartøyet. En slik plan skal inneholde et forslag om hvilken periode/år i fartøyets historie som danner utgangspunkt for vernearbeidet. Det må ikke utføres fysiske endringer, hverken i interiør eller eksteriør, før en slik verneplan er godkjent av Riksantikvaren.

Prosjektets realisme

I tillegg til punktene over har Riksantikvaren vurdert prosjektets realisme sett i forhold til økonomi, organisering og gjennomføringsevne.

Tildeling av status

Når Riksantikvaren mottar signert versjon av vedlagte akseptskjema vil den formelle tildelingen av status som vernet skip bli sendt til eier i vedtaks form.

Avgjørelsen om tildeling av status er truffet under utøving av offentlig myndighet og gjelder rettigheter og plikter til en eller flere bestemte personer. Den er derfor å anse som et enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b), jf. bokstav a).

Sjøfartsdirektoratet og den aktuelle fylkeskommunen vil få kopi av tildelingsbrevet.

Fartøy med status som vernet skip er berettiget til å søke tilskudd fra Statsbudsjettet kapittel 1429 post 74 fartøyvern. Mer informasjon om søknadsfrist og krav til søknad finnes på Riksantikvarens hjemmeside, www.ra.no.

Skifte av eier eller hjemmehavn

Dersom fartøyet skifter eier eller hjemmehavn skal det sendes melding til Riksantikvaren om dette. Eventuell ny eier må signere et nytt akseptskjema dersom statusen ønskes opprettholdt.

Vi ser fram til videre samarbeid, og dere er velkommen til å ta kontakt hvis det er spørsmål eller uklarheter.

Vennlig hilsen

Mari Søbstad Amundsen (e.f.)
seksjonssjef

Monica Bache
førstekonsulent

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Vedlegg:

- Aksept av vilkår for status som vernet skip
- Faktaark om antikvariske retningslinjer i fartøyvernet

Kopi til:

- Hordaland fylkeskommune, Postboks 7900, 5020 Bergen/ Sjøfartsdirektoratet, Postboks 2222, 5509 HAUGESUND